

Інформаційно-аналітичне забезпечення функціонування системи економічної безпеки підприємств

Олександр Правдивець

*кандидат військових наук, доцент кафедри фінансово-економічної безпеки,
Науково-навчального інституту менеджменту безпеки,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: pravd72@ukr.net,
ORCID: 0000-0001-5242-9683*

Світ швидко змінюється. Настає епоха коли радикальні зміни технологій, ті, що колись вважалися фантастикою, сьогодні вже є реальним проєктом над яким працюють інноваційні компанії, зокрема впровадження штучного інтелекту, роботизації, безпілотних транспортних засобів, трьох вимірної друку, нанотехнології, біотехнології, цифрових інформаційних технологій тощо [1].

Особливістю стає те, що впровадження інноваційних технологій характеризується великою швидкістю та супроводжується потужною конкуренцією підприємств спрямованою на завоювання ринків та клієнтів по всьому світу. Також, в сучасних умовах ведення бізнесу, які характеризуються кризовими ситуаціями, політичною нестабільністю, неузгодженістю та недосконалістю правової бази, відсутністю науково-обґрунтованої концепції реформ, криміналізацією бізнесу, виникає потреба вивчення та удосконалення методичних підходів до формування та забезпечення економічної безпеки господарської діяльності підприємства.

Крім того, у зв'язку із тотальним застосуванням цифрових інформаційних технологій зростає залежність ефективності прийняття рішень від оперативного збору, накопичення (зберігання), обробці (аналізу) великих обсягів інформації, яка необхідна для прийняття і підтримки управлінських рішень.

Зазначена конкурентна боротьба та обробка великих обсягів інформації створює ряд загроз та ризиків, що впливають на економічну безпеку підприємств. В цих умовах найважливішим завданням системи економічної безпеки (далі – СЕБ) підприємства є активне проведення інформаційно-аналітичної роботи з метою вивчення існуючих та виявлення (прогнозування) інших викликів та загроз, які імовірно можуть виникнути у майбутньому. Це дозволить здійснювати ефективне управління СЕБ, оперативно реагувати на всі негативні зміни, які виникають у зовнішньому середовищі підприємства, та ті, які тільки починають формуватися, і в повному обсязі у найближчій та віддаленій перспективі негативно впливатимуть на стан економічної безпеки [2].

На думку авторів [3, 4], інноваційний розвиток СЕБ підприємств є складним завданням, успішне вирішення якого залежить від багатьох факторів, зокрема від аналізу інформаційних ресурсів підприємств.

Отже, проведення багатофакторного аналізу інформаційних ресурсів підприємств набуває ознаки основної функції інформаційно-аналітичного забезпечення СЕБ.

Тому, вивчення та розробка підходів щодо створення інформаційно-комунікаційних систем управління СЕБ підприємства, які б були спроможні вирішувати зазначені проблеми є актуальним науковим завданням.

Варто зазначити, що універсальну СЕБ створити неможливо, оскільки кожне підприємство унікальне за своєю структурою та відрізняється особливостями функціонування, можливостями та потенціалом. СЕБ має розроблятися та формуватися індивідуально для кожного підприємства, а її повнота та дієвість залежать від чинної в державі законодавчої бази, від обсягу фінансових та матеріально-технічних ресурсів, від розуміння працівників важливості забезпечення безпеки бізнесу, а також досвіду керівників служби безпеки. Процес формування СЕБ пов'язаний із постійними значними інформаційними потоками. Функціонування СЕБ передбачає постійний пошук та аналіз інформації, діагностику небезпек та загроз, пошук шляхів та своєчасного реагування та захист об'єктів підприємства. Водночас, слід відзначити необхідність формування загального концепту системи управління економічної безпеки сучасного підприємства.

На наш погляд зазначений концепт полягає у застосуванні та об'єднанні інформаційно-комунікаційних систем (далі – ІКС), які повинні використовувати, як зосереджені бази даних –внутрішні інформаційні ресурси підприємств та і розосереджені бази даних – зовнішні інформаційні ресурси із застосуванням хмарних технологій (послуг) [4].

Разом з цим, зазначені інформаційні ресурси повинні інтегруватися з загальною платформою (спеціалізоване програмне забезпечення), яка б забезпечувала персонал СЕБ підприємств інформаційно-аналітичним сервісом (сервісами) з відповідним ступенем захисту інформації із застосуванням елементів штучного інтелекту.

До основних функцій такої ІКС можуть належати:

- моніторинг та багатофакторний аналіз інформаційних ресурсів;
- структуризація даних;
- ідентифікація та авторизація користувачів інформаційних ресурсів;
- кібернетичний захист;
- елементи штучного інтелекту та інші інноваційні цифрові тренди тощо.

Висновок. Цифрова трансформація і цифровізація економіки потребують проведення наукових досліджень за напрямками розробки нових підходів у створенні ІКС для інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування СЕБ підприємств.

Ключові слова: економічна безпека; система економічної безпеки; підприємство.

Список використаних джерел

1. Клаус Шваб. Четверта промислова революція, формуючи четверту промислову революцію / К. Шваб // Харків – 2019, С. 416.

2. Правдивець О.М. Мобілізаційна підготовка, як фактор забезпечення економічної безпеки підприємства/ Захаров О.І. // II Міжнародна конференція “Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку” 20.11.2020«КРОК», – 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE2020/paper/view/258>.
3. Захаров О.І. Інновації в системі економічної безпеки підприємств/ Захаров О.І. // Вчені записки університету «КРОК», – 2018.- № 3 (51) – С. 168-174.
4. Pravdyvets, O. (2021). Opportunities to use innovations to ensure economic security of the enterprise. *Economics, Finance and Management Review*, 4(8), 83-89.
5. Закон України “Про хмарні послуги”, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2075-20#Text>.